

Krúdy Gyula

GALAGONYA BÁCSI

A falu alatt kis erdő volt. Magas, száraz, nagy fák nyúltak az ég felé és a fák gallyai között varjűfészkek voltak. Esténként messzi vidékről ide gyülekeztek a varjak éjszakai nyugalomra. Károgva, nagy csapatokban szálltak ide a szántóföldekről és mezőkről. De mielőtt elaludtak volna, mindig megbeszélték a napi eseményeket.

A sok száz varjú között Galagonya bácsinak hívták a legöregebbet.

Galagonya bácsi talán már száz esztendő is volt és igen okos, tapasztalt vén varjú volt. A varjúcsapat mindig meghallgatta bölcs tanácsait és soha se vallotta kárát. Galagonya bácsi a legmagasabb fa legtetetjében ült és szunyókált, amíg a többi fákon a varjak beszélgettek. Az egyik nagy örömmel mesélte el, hogy talált ma olyan különös bogarat, aminek fölséges íze volt. A másik nagy károgással azt mesélte, hogy egy kutya megkergette és csak gyors szárnyának köszönheti, hogy megmenekült. Egy fészekben vacsorát adott a kicsinyeinek a varjú mama, de a kicsinyek telhetetlenek voltak és még több enni valót kértek.

– Csitt! – kiáltott rájuk a varjú mama –, menjetek aludni. Úgyis félek, hogy elrontottátok a gyomrotokat.

Galagonya bácsi nem szólt bele az apró pörpatvarba. Csak szundikált, de egyszerre felkiáltott:

– Nézzetek oda a fa alá!

Valamennyi varjú abbahagyta a beszélgetést, s mind a fa alá nézett. Hát Uram, Teremtőm, a fa alatt egy kisleány állott, aki keservesen sírt. A nagy károgástól nem hallották a kisleány sírását, de Galagonya bácsi meghallotta és éles szemével még az esti félhomályban is rögtön észrevette a leánykát.

Mindjárt elhagyta fészket és odaröpült a kisleányhoz.

– Miért sírsz te, kisleány? – kérdezte.

A leányka megijedt a vén varjútól.

– Ne félj, nem bántalak, én vagyok Galagonya bácsi, a varjak királya.

A kis leány szepegve felelt:

– Az a bajom, Galagonya bácsi, hogy eltévedtem itt az erdőben. Nem tudok hazatalálni az édesanyámhoz.

– No, az nem olyan nagy baj – szólt Galagonya bácsi.

– Dehogynem nagy baj. Nagy baj lesz az! – erősködött a kisleány.

– Mondd meg gyorsan, hogy hívnak?

– Ilonkának hívnak.

Galagonya bácsi erre fölropült a magas fa tetejébe és onnan így szólt a varjakhoz:

– Fussatok, szaladjatok, röpüljetez íziben és keresséte meg az Ilonka édes- anyját.

Némelyik varjú már álmos volt. El-fáradt az egész napi kóborlásban. Azt mondták:

– Ej, ráérünk reggel is!

Hanem Galagonya bácsi nem engedett: – De bizony nem érünk rá arra reggel. Azt mondom nektek, lusta varjak, hogy előveszem a virgácsomat, aztán majd meglátjátok, hogy mi lesz.

No, erre a fenyegetődzésre röpült is valamennyi varjú.

Galagonya bácsi még utánuk kiáltotta:

– Aki leghamarább megtalálja az Ilonka édesanyját, olyan pecsenyét kap holnap ebédre, hogy még a király is megnyálná utána a száját.

Erre aztán röptek a varjak mindenfelé. Minden kis házba benéztek. Vajon nem hibázik-e valahonnan Ilonka?

Már este volt és a gyerekek mind otthon voltak. Sorba vették tehát a palotákat. A palotákban is aludtak már a gyerekek, mert akkorra késő éjszaka lett.

Hátra volt még a királynak a palotája.

A király palotájában bezzeg nem aludtak. Ahány ember volt a palotában, az mind jobbra-balra szaladgált. Olyan felfordulás volt a palotában, amilyen még sohase volt. A felfordulásnak pedig az volt az oka, hogy elveszett a király legkisebbik leánya, Ilonka.

Hej, siettek haza a varjak a tanyára!

Nagy káromva repültek, már messziről mindegyik azt kiáltotta, hogy ő találta meg az Ilonka szüleit.

Galagonya bácsi rájuk förmedt:

– Ne káromjatok! Még felköltitek a leánykát!

Mert az történt, hogy Ilonka a nagy sírásban elaludt a fa alatt.

Mit tett tehát Galagonya bácsi?

Megparancsolta a varjaknak, hogy emeljék puha szárnyaikra Ilonkát. Aztán úgy vitték haza, a király házába.

Mikor a király megtudta, hogy a varjak vitték haza Ilonkát, megparancsolta, hogy többé senki se bántsa a varjakat. Azért szaporodtak el annyira, hogy minden vidéknek, falunak, városnak jutott belőlük.

(Az Én Ujságom, 1901/27.)